

2011

“HJEMKOMSTEN”

Maleri af Poul Steffensen forestillende Siim gl. skole i 1918.

LOKALHISTORISK KALENDER

Kalenderen er udgivet af Ry Lokalarkiv

”Siim gl. skole, Siim Bygade 123, 2010”

Maleri af Poul Steffensen 1918.

Maleriet af studenten, der kommer hjem til forældrene i Siim, er malet af Poul Steffensen (1866-1923) – Ry Stationsbys æresborger.

Han er kendt for sine bogillustrationer ikke mindst til Ingemanns historiske romaner og Carit Etlars ”Gøngenhøvdingen”. Poul Steffensen boede i Ry til sin død i 1923. Poul Steffensensvej i Ry er opkaldt efter ham. Blandt meget andet har han malet altertavlen i Ry Kirke.

Siim voksede sig større efter stationsbyen Rys opståen. I 1875 fandt tre driftige gårdmænd fra Siim og omegn, at der måtte findes en anden skoleløsning. Nærmeste skole var Fiirgaarde skole, hvortil børnene måtte gå i al slags vejr. Man købte derfor et stråtækt hus ud mod heden i vest (huset er opført o. år 1800) og fik det indrettet med skolestue og lærerbolig. Skolen fungerede til ca. 1897, hvorefter ejendommen blev solgt til Hans Nielsen. Den er siden da anvendt til privat beboelse

Thorsminde, Skovsrodvej 41

Foto antagelig fra omkring 1910. Thorsminde er en afbyggergård fra Kalbygård (En afbyggergård er et landbrug udskilt fra en større ejendom). Den ældre Langes fornavn var Thor, deraf navnet.

Thorsminde købtes på auktion i 1884 for 110.500 kr. af kasserer Jespersen, Århus, som siden solgte den for 160.000 kr. Siden århundredskiftet 1900 har den skiftet ejer flere gange, og jord er skilt fra bl.a. til 5 statshusmandsbrug. Derfor bliver vejen i folkemunde kaldt Statsgaden. Blandt ejerne var Sam Eide i 1936. Han købte senere Resebro Kro, som han drev i mange år og senere solgte til FDM, der nedlagde kroen.

Januar

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
52						1	2
1	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4	24	25	26	27	28	29	30
5	31						

Mariemundebroen, vejen mellem Alling og Ry o. 1909

Ry Håndværker- og Borgerforening har haft stor betydning for udviklingen i Ry. Etableringen af vejen mellem Ry og Alling og broen ved Mariemunde skete således på initiativ af RHBF. Bedre transportforhold mellem stationsbyen og oplandet kunne fremme handelen og dermed udviklingen i området.

Den første plan var at lave en gangsti langs banen hen over jernbanebroen. Men hurtigt opstod tanken om en rigtig kørevej med egen vejbro.

Finansieringen kom på plads efter noget tovtrækkeri mellem Alling-Tulstrup Sogneråd, Dover Sogneråd, Amtet og Statsbanerne. En privat indsamling satte skub i sagerne. I 1906 blev der i Alling indsamlet 1800,- og i Ry 2200,-. Sognerådene var mere sparsommelige. Hvert sogneråd bevilgede 700,- til foretagendet. Alling forærede jorden til projektet gratis. I 1909 gik arbejdet i gang. RHBF havde markeret sig som en lokalpolitisk kraft.

Februar

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5		1	2	3	4	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28						

Elevbillede fra Emborg Skole, Munkevej 14, o. 1920

Det lille indsatte billede er fra skolens sydside og elevbilledet er taget med det indvendige hjørne til venstre som baggrund. Elevbilledet bagerste række fra venstre nr. 1, 3 og 5, Ole Andersen, Henry Bloch og Søren Andersen. Rk. 2 nr. 3, 4, 5, og 7, Erling Jensen, Gunnar Jensen, Børge Pedersen og Ejnar Bloch. Rk. 3 nr. 3 og 6, Astrid Pedersen og Lis Elling. Rk. 4 nr. 1, 2, 3 og 4 Johan Linnebjerg, Richard Bloch, Halvor Jensen og Vagn Jensen. Til højre bagerst lærer Helveg Elling, foran ham hustruen Marie Elling. Helveg Elling blev ansat som enelærer i 1914 og besad stillingen til langt hen i 1940'erne, han efterfulgtes af Hans Jensen.

I 1947 lukkede skolen og eleverne flyttede til den nye Gl. Rye Centralskole. Bygningen blev overtaget af Kristian Kudsk, der startede Klosterkroen i Emborg, skolestuen var indrettet til krostue, i 1958 solgte han til Nana og Erik Sørensen og i 1992 afhændede de Kroen til Gerda og Jens Pedersen, som ombyggede ejendommen, udseendet blev ændret, men flere indvendige indretninger blev bibeholdt og navnet blev ændret til Emborg Gæstgiveri.

I 2004 overtog Birgitte og Allan Nygaard gæstgiveriet.

Marts

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9		1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13
11	14	15	16	17	18	19	20
12	21	22	23	24	25	26	27
13	28	29	30	31			

Ry Biograf/Ry Teater, Kyhnsvej 4, o. 1920

Ry Biograf - eller rettere Ry Teater - blev bygget i 1917-18 efter tegninger af Kgl. bygningsinspektør Hack Kampmann, som også har tegnet Rye Nørskov Gods. Det var da også den daværende godsejer, Henrik Nørgaard, der tog initiativ til opførelse af Ry Teater.

Dengang som nu skulle der bevilling til at drive biograf, hvilket godsejer Nørgaard fik med premiere i juli 1918. Lige siden har der været drevet biograf i Ry Teater.

Der har været foretaget ombygninger flere gange, men byggestilen er forsøgt bevaret.

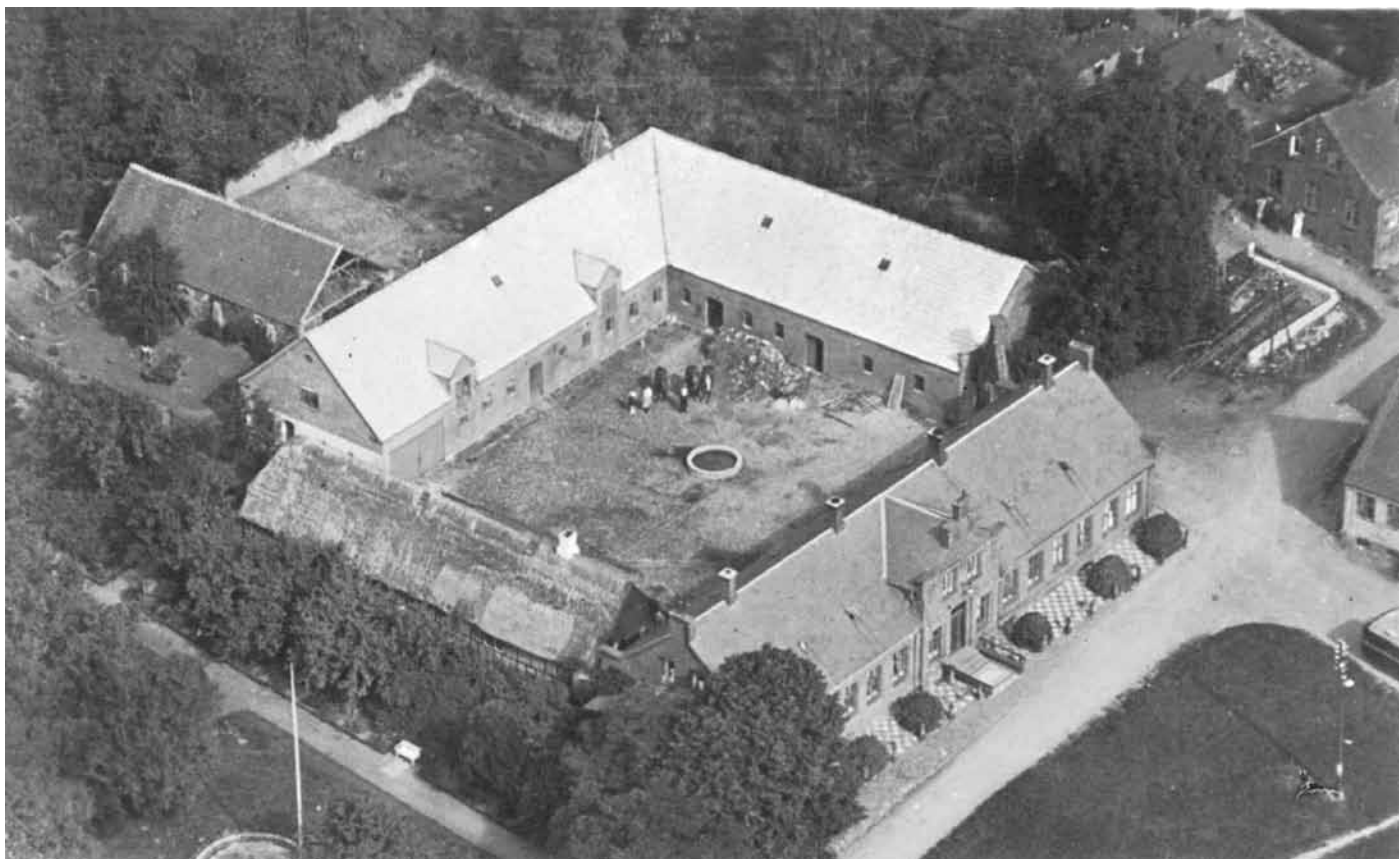
I 1985 overgik biografen fra at være privat ejet til at blive foreningsejet. I dag er biografen en tip top moderne biograf med alt det nyeste udstyr indenfor lys og lyd, herunder visning af 3-dimensionale billeder.

Ry Biograf fejrer d. 20. april sit 25 års jubilæum som foreningsbiograf.

April

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
13					1	2	3
14	4	5	6	7	8	9	10
15	11	12	13	14	15	16	17
16	18	19	20	21	22	23	24
17	25	26	27	28	29	30	

Kroggården i Gl. Rye, Nyvej 1, o. 1935

På luftfotoet ses den tidligere krogård i Gl. Rye, der i begyndelsen af 1940'erne blev erhvervet af det daværende sogneråd i Gl. Rye. Hensigten var at bygge en ny skole og dermed leve op til den nye skolelov af 1937. Udhusene blev revet ned og stuehuset, der er fra 1880, er den eneste bevarede bygning af kroggården. Ved skolens indvielse, der på grund af krigen først skete d. 15. nov. 1947, blev bygningen anvendt til 3 lærerboliger og en pedelbolig. I dag anvendes bygningen til skolens SFO.

Maj

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
17							1
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9	10	11	12	13	14	15
20	16	17	18	19	20	21	22
21	23	24	25	26	27	28	29
22	30	31					

Vandrerhjemmet Knudhule, Randersvej 88, 1936

Den 28. juni 1936 indviedes Tulstrup Ungdomsherberg som et af de første i Danmark af pastor Wienberg, Tulstrup. Ungdomsherberget døbt senere ”Knudhule Vandrerhjem”. Wienberg havde set ideen ved rejser i Tyskland og havde nu sammen med skotøjshandler Hauge fået indsamlet 10.000 kr. til at bygge for. Vandrerhjemmet blev flittigt brugt af unge mennesker til fods eller på cykel.

Under krigen blev Vandrerhjemmet beslaglagt af tyskerne. Først af de tyske flyvere, der var på Gl. Rye flyveplads, senere af en transportkolonne. Ved krigens slutning husede det flygtninge fra de Baltiske Lande samt Polen og Rusland nu under Røde Kors. I dag er Knudhule fint restaureret og drives som Ferie- og Kongrescenter, hvor der kan afholdes fester med god mad og overnatning.

Juni

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22			1	2	3	4	5
23	6	7	8	9	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30			

Hjejlen 1907

D. 14. februar 1861 var der stiftende generalforsamling i Hjejleselskabet på Hotel Dania i Silkeborg. Med Michael Drewsen som primus motor havde man allerede entreret med Baumgarten & Burmeisters Skibsbyggeri om levering af et dampskib til sejlads på søerne. Visionerne var store: ”....at hidlokke endnu flere Reisende end hidtil, men også at blive et Forbindelsesmiddel imellem de i communicational Henseende afskaarne Beboere af Alling, Thulstrup, tildeels Dover og Ry Sogne”.

I starten sejlede Hjejlen helt til Rye Mølle. Dette ophørte dog senere. Billetprisen var 3 Mark. Der gik 6 Mark på en Rigsdaler

24. juni 1861 sejlede Hjejlen sin jomfrurejse med Kong Frederik VII og grevinde Danner ombord. I år fejrer den 150 års jubilæum. Hjejlen sejler stadig i bedste velgående og er i dag verdens ældste originale hjuldampere i drift.

Juli

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
26					1	2	3
27	4	5	6	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

Holmsbæk, Tulstrupvej 114, o. 1911

Gården Holmsbæk nævnes første gang i 1575. Den var dengang beliggende mellem Bakkegården og Skovriddergård ved bygaden i Jaungyde og beboedes da af en, der kaldtes lille Niels Jensen.

1793 frikøber fæster Jesper Christensen gården af fru Woyda på Sofiendal.

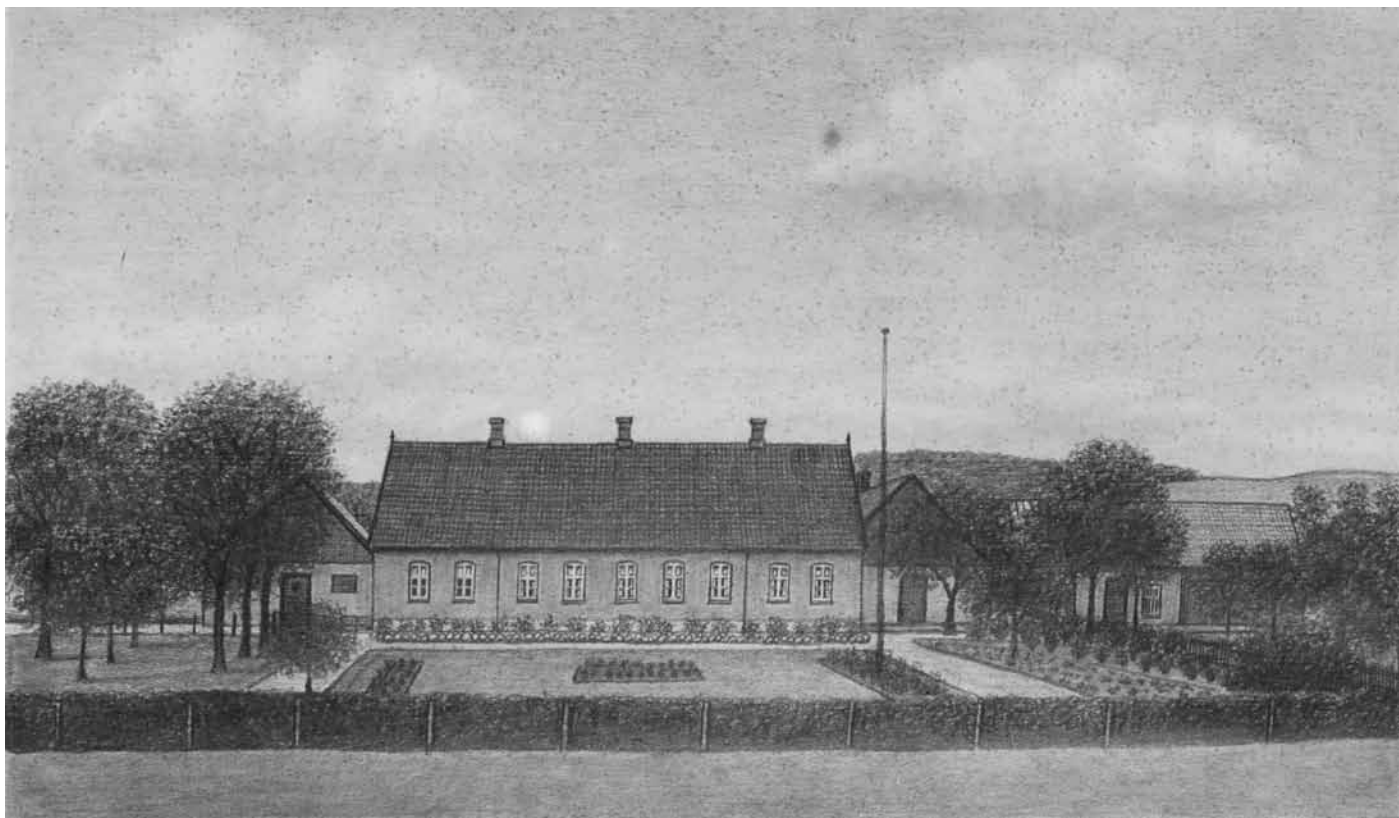
I 1881 kommer den i nuværende families eje, idet den købes af Laurs Peder Sørensen fra Bomholt. Han blev gift med Petra Kirstine Pedersen og de fik 6 børn, hvoraf de 3 døde af tuberkulose.

Da L. P. Sørensen mente, at det fugtige stuehus var årsagen, byggedes i 1911 et nyt stuehus (se billedet) samt en ejendom nærmere Tulstrup som aftægtsbolig. Gården overtages af sønnen Peder Sørensen, og i 1972 af dennes søn og nuværende ejer Bent og Else Sørensen. I dag er besætningen solgt og jorden lejet ud.

August

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

Allinggård, Søvej 10, tegning o. 1920

Allinggård hørte i 1554 under Øm Kloster. I løbet af 1600-tallet overgik den til selveje. Men da amtmand Woyda på Sofiendal i 1767 (på auktion!) købte hele Alling by fulgte Allinggård - trods sin selvejerstatus - mærkelig nok med i handelen.

I 1792 købte Jørgen Rasmussen gården ”tilbage” af fru Woyda på Sofiendal. Frem til landboreformerne 1788 lå gårdene samlet inde i landsbyen, og jorden lå som spredte jordlodder fordelt over hele sognet. Ved udskiftningen blev de enkelte gårdes jord samlet. I Alling foregik udskiftningen ved en stjerneudstyknig. Dvs. at jorden ”strålede” fra gårdene inde i landsbyen og ud i det omgivende land. Dette er stadig tydeligt på gamle kort. Gårdene kom på denne måde til at ligge i udkanten af jorden. Mange gårde forblev i landsbyen, men Allinggård blev i 1882 flyttet til sin nuværende beliggenhed mere centralt på jorden. Før udflytningen lå Allinggård på hjørnet Ringvej 33/Søvej. Hækken følger næsten lademuren, og stenen på hjørnet er efter sigende ladens hjørnestein. Huset på Ringvej 33 er det gamle stuehus til Allinggård.

September

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Ved Dammen i Svejstrup o. 1930

I 1932 flyttede Karen Hansen som 5-årig sammen med sine forældre, Kathrine og Karl Madsen, og søskende ind i dette hus ved dammen i Svejstrup. Det var en lykke, at der var indlagt vand. Vandhanen var placeret midt i køkkenet, og det havde de aldrig prøvet før. Der havde tidligere været elektricitet i huset, men de tidligere ejere kunne ikke betale for strømmen, så der var lukket og kablerne klippet over. Der blev ikke i deres tid installeret elektricitet igen, så de klarede sig med petroleumslamper.

Det var et lille mørkt hus med et lille mørkt køkken, en stue og et soveværelse, hvor der var plads til 2 senge, forældrenes og børnenes. Forældrene lagde selv nyt stråtag på huset, for det trængte til fornyelse. I dag er huset nedrevet og et helt nyt hus opført på stedet.

Oktober

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
39						1	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24	25	26	27	28	29	30
44	31						

Flensted Brønd, for enden af Skovvej, Låsby

Flensted har et lille stykke skov kaldet Flensted Brønd, som ligger mellem Skovbrynet og Kirkevej. På det gamle bykort fra 1796 ser man, at Flensted Krat er næsten sammenhængende med Flensted Brønd.

A. Kaae beretter i sin bog om Låsby Sogn, at der ved Flensted Brønd findes nogle gamle bøgestumper og underskov af birk og el. Desuden er der et stykke skov en fjerding vej i omkreds (o. 2 km.) kaldet Flensted Krat, hvor der undertiden fandtes storvildt og rådyr.

Hele området er i dag ungskov. Dog står der i området mange gamle flotte bøge og egetræer. Området kaldes i daglig tale for Ingvar Jensens Skov.

November

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

Kalbygård, Hovedvejen 24 o. 1918

Første gang man hører om Kalbygård er i 1457, da ejeren var væbner Mads Nielsen. Senere overtog Øm Kloster godset. Det nævnes i klostrets jordebog i 1554. Blandt de store slægter, der har haft mest tilknytning og betydning for Kalbygårds historie, er slægten Lange. Denne slægt førte godset over i nyere tid og var ejere i årene 1834-96. Mest kendt er digteren Thor Neve Lange, der levede sin mandomstid i Rusland. Thor Lange tilbragte mange af sine ferier på Kalbygård, der ejedes af hans bedstefar.

Hovedgården blev opført i 1878, og den nedbrændte i 1906. I dag drives gården med planteavl, og store arealer er udlagt som grusgrav.

Skellet mellem Flensted og Kalbygård er markeret med et stendige ind til herregårdshaven. Billedet er af den gamle hovedbygning, der nedbrændte.

December

2011

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
48				1	2	3	4
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

STØTTEFORENINGEN FOR

Ry Lokalarkiv

Foreningens formål er at støtte Lokalarkivets arbejde gennem indsamling af arkivalier, udklip, billeder, film og andet materiale af interesse for det lokalhistoriske arbejde i arkivets område. Desuden er der udadvendte aktiviteter såsom ture, foredrag og udstillinger m.m. der udbreder kendskabet til den lokale historie.

Støtteforeningen udgiver hvert år i samarbejde med Lokalarkivet denne kalender.

Henvendelse vedr. medlemskab til bestyrelsen, E-mail: mail@ryarkiv.dk eller Søren Chr. Sørensen
tlf. 8689 1976

På foreningens hjemmeside www.ryarkiv.dk viser vi bl.a. billeder vi mangler oplysninger om.

www.ryarkiv.dk

Ry Lokalarkiv

Gudrunsvej 1 . 8680 Ry . Tlf. 8794 2887 (Ry Bibliotek 8794 2880)
ljp@skanderborghistoriskearkiv.dk

Lokalarkivet blev oprettet i 1969 og har en spændende samling af lokalhistoriske bøger, forenings-protokoller, fotografier, film, kirkebogkopier, folketællingslister og arkivalier vedrørende lokale anliggender og personer. Materialerne kan benyttes i arkivet efter de samme tilgængelighedsregler som på landsarkiverne.

Daglig leder af Lokalarkivet er Leif Juul Pedersen.

Lokalarkivets åbningstider:

Mandag: 10:00 – 12:00

Tirsdag: 14:00 – 16:00

www.skanderborghistoriskearkiv.dk

Husk at kontakte Lokalarkivet inden du kasserer gamle billeder, film, papirer, protokoller m.v. af lokal interesse.